

Období normalizace

Autor: Mgr. Jaromír JUŘEK

Kopírování a jakékoliv další využití výukového materiálu je povoleno pouze s uvedením odkazu na www.jarjurek.cz.

1. Období normalizace

Po odvolání Alexandra Dubčeka z funkce nejvyššího představitele Komunistické strany Československa v dubnu 1969, což bylo v přímé souvislosti se sebeupálením Jana Palacha (16. ledna 1969) a Jana Zajíce (25. února 1969), studentů protestujících proti sovětské okupaci, a antisovětských březnových demonstracích, následovalo mnohaleté období tzv. normalizace, které v představách KSČ mělo společnost zklidnit - "stabilizovat" - společenskou situaci. Pro začátek tohoto období bylo charakteristické zahájení čistek v samotné KSČ (vylučování členů nesouhlasících s obsazením) a vyhazování nesocialisticky smýšlejících, nepohodlných lidí ze zaměstnání a perzekuce jejich rodin. Vyhazování byli též zaměstnanci, kteří výslovně nepodepsali, že souhlasí se vstupem sovětských vojsk na naše území. Děti, či mladiství, jejichž rodiče nebyli členy KSČ, nebyli často z různých, uměle zastřených důvodů, přijati ke studiu na střední, či vysoké škole, a to bez ohledu na to, že měli třeba i výborný prospěch. Na přihláškách se přímo uváděl původ rodičů a jejich členství v KSČ - jednak do roku 1968 a dále po roce 1968. Mnoho filmů a knih bylo tzv. "na indexu", což znamenalo, že byly uzavřeny do trezoru, nesměly se půjčovat nebo promítat. Vznikly tak známé "trezorové filmy". Pokud někdo v této době o takových knihách nebo filmech i jen mluvil, byl často stíhán komunistickou Státní bezpečností. Stejně tak osoba T. G. Masaryka byla odvržena do ústraní a sochy se udržely jen zcela výjimečně. Mnoho lidí odešlo do emigrace. Byl přijat dokument "Poučení z krizového vývoje ve straně a ve společnosti" po XIII. sjezdu KSČ. Tento dokument vstoupil v platnost Ústředním výborem KSČ dne 10. prosince 1970 a stal se mimo jiné i učebnicí ve středních školách Československé socialistické republiky. V podstatě se zde říká, že Československo se od ledna 1968 nachází v krizi a že vstup vojsk Varšavské pětky byl bratrskou pomocí.

V čele komunistické strany stanul s podporou Moskvy Slovák Gustav Husák, který zastával od roku 1975 i prezidentský úřad. Umělým materiálním zvýšením životní úrovně se komunistům podařilo zajistit politický klid, současně však metoda centrálně plánovaného hospodářského růstu vedla k ekologické devastaci země. Pro období normalizace je také charakteristický i celkový morální úpadek společnosti. Tento úpadek byl částečně zastřen i některými Husákovými reformami, které přinesly jednak jakési zprůmyslnění - do té doby poměrně hospodářsky zaostalého - Slovenska a dále umělé zvýšení porodnosti. Dodnes se tato generace z počátku 70. let často nazývá "Husákovy děti".

Protestujících několik stovek disidentů, různorodých odpůrců režimu odvolávajících se na lidská práva, sdružených většinou v organizaci Charta 77 (mezi prvními mluvčími byl dramatik Václav Havel), komunistická moc šikanovala a rozpoutala proti nim nechutné veřejné kampaně, někteří z nich skončili i na několik let ve vězení a nebo v emigraci.

Dobové dokumenty:

<http://www.ceskatelevize.cz/porady/10317262233-abeceda-komunisticky-zlocinu/411235100181015-normalizace/video/>

<http://www.ceskatelevize.cz/ct24/domaci/158892-charta-77-komu-tim-slouzili-socialismu-ne/>

<http://www.ceskatelevize.cz/porady/10114412382-zeny-charty-77/206562264000005-alena-kumprechtova/>

http://www.youtube.com/watch?ql=CZ&v=5GpUFIuqN_s

Obsah

1. Období normalizace

2